وەزیری نەوت: هەناردەکردنەوەی نەوتی هەرێمی کوردستان لە بنەڕەتدا بەشێکە لە بودجەی عێراق

وەزیری نەوتی عێراق رایگەیاند: لە سەردانی ئەم جارەی سەرۆک وەزیرانی عێراق بۆ هەرێمی کوردستان تاوتوێی هەناردەکردنەوەی نەوتی هەرێم کرا و دەمانەوێت بەزووترین کات هەناردەی نەوت دەست پێ بکاتەوە.

چوارشەممە، 16ـی نیسانی 2025، حەییان عەبدولغەنی، وەزیری نەوتی عێراق ڕایگەیاند: هەناردەکردنەوەی نەوتی هەرێمی کوردستان لە بنەڕەتدا بەشێکە لە بودجەی عێراق، زیاتر لە ساڵ و نیوێکە لەسەر هەڵەین بۆ گفتوگۆکردن دەربارەی میکانیزمی دەستپێکردنەوەی هەناردەی نەوت لەڕێگای بۆریی نەوتی عێراق_تورکیا، چونکە پێویستییەکی زۆر هەیە بۆ هەناردەکردنەوەی نەوت و هەمەچەشنکردنی پشتگیریکردنی سامانی عێراقی و باشترکردنی بۆ هەردوو حکوومەت.

وەزیری نەوتی عێراق ڕاشیگەیاند: یاسای بودجە هەموار کرایەوە، 16 دۆلار تێچووی بەرهەمهێنانی هەر بەرمیلێک نەوت دیاری کراوە بۆ ئەوەی تێچووی بەرهەمهێنانی نەوت پێبکاتەوە.

گوتیشی: تێچووی بەرهەمهێنانی نەوت بەگوێرەی کێڵگە دەگۆڕێت هەر کێڵگەیەک تایبەتمەندی خۆی هەیە، هەندێک کێڵگە نەوت هەیە تێچووی بەرهەممهێنانی نەوت 23 دۆلارە بۆ هەر بەرمیلێک.

حەییان عەبدولغەنی دەڵێت: دان بەوە دادەنێین ئەو کێڵگانەی لە هەرێمی کوردستان هەن لە ڕووی تۆپۆگرافییەوە سەختن و بیرلێدان لە ناوچەکەدا پێویستی بە کات و توانای زۆرە.

وەزیری نەوتی عێراق، جەخت لەوە دەکاتەوە، تێچووی بەرهەمهێنانی نەوت لە هەرێمی کوردستان، 16 دۆلار دیاری کراوە و ئەو 16 دۆلارە نرخی کۆتایی نییە، تەنیا وەک سولفە وایە دواتر لە رێگەی کۆمپانیای ڕاوێژکارییەوە ئەو بڕە هەموار دەکرێتەوە، بەهۆی ئەوەی کێڵگەکان لە تێچوو وەک یەک نین، لایەنێکی ڕاوێژکاری دیاری دەکرێت بۆ ئەوەی وردبینی بۆ بکرێت، تا بزانرێت تیچووی نەوت چەندە تا دواجار بتوانرێت تێچووی ڕاستەقینەی هەر بەرمیلێک نەوت بخەمڵێنرێت.

وەزیری نەوت عێراق، زیاتر گوتی: بڕگەی دووەم پەیوەندی بە بەکاربردنی نێوخۆیی هەبوو ئەمەش لە یاسای بودجەدا دیاری کراوە و لە بودجەدا کە 46 هەزار بەرمیلە بۆ بەکاربردنی ناوخۆ و بەکاربردنی بەشێک لە پاڵاوگەکان تەرخان دەکرێت.

گوتیشی: بەپێی بەرهەمهێنانی نەوت لە هەرێمی کوردستان لە پشکی عێراق کەم کراوەتەوە و ئەمە قۆناغێک لە قۆناغەکان ڕۆژانە زیاتر لە سێ ملیۆن و 450 هەزار بەرمیل هەناردە دەکرا، بەڵام ئێستا سێ ملیۆن و 300هەزار بەرمیل کەم کراوەتەوە، بۆیە ئێمە مکوڕین لەسەر ئەوەی هەناردەی نەوتی هەرێم دەست پێ بکرێتەوە.

دەربارەی گفتوگۆکانی نێوان وەزارەتی نەوتی عێراق و سامانە سرووشتییەکانی هەرێمی کوردستان حەییان عەبدولغەنی، ڕایگەیاند: دەرگاکانی گفتوگۆ هەمیشە کراوەن و هەر لەم سۆنگەیەوە ڕۆژی شەممە، 19ــی نیسانی 2025، شاندێکی وەزارەتی سامانە سرووشتییەکان لە بەغدا دەبن و بەیەکەوە کۆ دەبینەوە بۆ گفتوگۆ و دانوستاندن و هیوادارین بەزووترین کات بگەینە ڕێککەوتن، چونکە سامانی عێراق پێویستیی بەوەیە هەناردەکردنەوەی نەوت دەست پێ بکاتەوە.

گوتیشی: لە سەردانی ئەم جارەی سەرۆک وەزیرانی عێراق بۆ هەرێمی کوردستان، ئەم بابەتە تاوتوێ کرا و بووە هۆکارێک ئەم پرۆسەیە خێراتر بکرێت.

دەشڵێت: ئەمە مکوڕین لەسەر ئەوەی وڵاتانی ئۆپێک یەکگرتوو بن و عێراق مافی زۆری هەیە و بە دۆخێکی سەختدا تێپەڕیوە و نەیتوانییەوە بڕەو بە هەناردەکردنی نەوتی زیاتر بدات و مافی خۆیەتی پشکی خۆی زیاد بکات، ڕێککەوتن لەگەڵ چەندین کۆمپانیا کراوە و ئامانج لەوەش زیادکردنی بەرهەمی نەوتە و زیادکردنی یەدەگی نەوتی عێراقە.

باسی لەوەش کرد، ئەو پشکەی بە عێراق لە ئۆپێک دیاری کراوە بەهیچ شێوەیەک ناگونجێت لەگەڵ توانای ڕاستەقینەی بەرهەمهێنانی، عێراق لە ئێستادا توانای بەرهەم هێنانی زیاتر لە پێنج ملیۆن بەرمیلە؛ جگەلەوەی لە هەرێمی کوردستان بەرهەم دێت کە ڕۆژانە 400 بۆ 450هەزار بەرمیلە لە ڕۆژێکدا، بەیەکەوە دەگاتە نزیکەی شەش ملیۆن.

وەزیری نەوتی عێراق دەربارەی وەبەرهێنانی گاز ڕایگەیاند: وەبەرهێنانی گاز گەیشتووەتە لە 67٪ و تاوەکوو کۆتایی ساڵ دەگاتە 70٪.